

ورود خزنده و انفجاری دختران به دنیای مجازی

سروناز بهبهانی

مجازی کیلومترها از خانه خود دور شوند. ضمن اینکه وجود سنگ فکری‌ها و عدم علاقه برخی از پدران و مادران برای دسترسی دخترانشان به کامپیوتر و پافشاری بر روی خواسته‌های نادرست خود باعث گرایش و تمایل بیشتر آنان به این مقوله شده است. در واقع این گروه‌های محروم به دلیل مشکلاتی که اشاره شد توانایی استفاده موثر خود از فناوری‌های اطلاعات برای بهتر شدن زندگی خود را از دست داده‌اند. اما تب این جریان در آنها هرگز از بین نرفته است. دکتر جیمز دیوید سون جامعه‌شناس معتقد است: «نبود کامپیوتر و یا پایین بودن سطح دسترسی‌ها هر چند از عوامل تاثیرگذار در عدم رشد آگاهی‌های مجازی دختران می‌باشند اما مشکل اساسی‌تر وجود خط پررنگ تعصبات در میان اقوام و مناطق محروم است.» دکتر دیوید سون اضافه می‌کند: «هنوز در بسیاری از مناطق روستایی و حتی شهری در قاره آفریقا دختران، قربانی تعصبات خانوادگی می‌شوند. بسیاری از آنها در سنین کودکی به نام ازدواج فروخته می‌شوند و یا به دلیل نافرمانی از پذیرش ازدواج با فرد مورد نظر خانواده به قتل می‌رسند در حالی که برخی از این دختران، به واسطه آشنایی با دنیای امروز و دستیابی گاه پنهانی به دنیای مجازی، مطالبات و خواسته‌هایشان تفاوت کرده است.» این روند نه تنها در آفریقا بلکه در کشورهای جهان سوم و از آن جمله ایران نیز وجود دارد. تحقیقات نشان می‌دهد که هر سال تعداد زیادی از دختران محروم ایرانی به دلیل فشارهای ناشی از تعصبات، اقدام به خودکشی

زیادی وارد دنیای مجازی شوند. در عین حال با توجه به اینکه شکاف اطلاعاتی میان کشورهای فرادست و فرودست و حتی میان شهرهای مختلف یک کشور وجود دارد و امری غیر قابل انکار است در ایران نیز این شکاف میان تهران با استان‌ها و شهرهای محروم قابل مشاهده است. اما با همه این کاستی‌ها، آنچه در عمل دیده می‌شود گسترش روحیه مشارکت، ایجاد علاقه در زنان برای عضویت در گروه‌های مجازی یا افزایش تعداد وبلاگ‌ها و سایت‌های مختلف توسط دختران و زنان ایرانی است. در واقع آنچه که ساختارهای سنتی را با چالش مواجه ساخته و موانع را با همه فاکتورهای تاثیرگذارش کم رنگ کرده است، وجود تمایل بالا و انگیزه‌های نسل سوم و چهارم دختران ایرانی است که می‌خواهند هر چه زودتر تغییراتی در زندگی آنها اتفاق افتد. در سال‌های اخیر اگر بسیاری از ارزش‌های نانوشته‌ی سنتی و غلط بی‌اعتبار شده است، ریشه در حرکت خودجوش دختران در جهت احیای ارزش‌های جدیدی دارد که در دنیای مجازی شکل گرفته است البته ناگفته نماند که مشکلات و نارسایی‌هایی در این راستا وجود دارد از جمله اینکه هنوز هم بسیاری از دختران حتی در شهرهای بزرگ مثل تهران کامپیوتر شخصی ندارند و برخی از آنها در روستاهای دورافتاده مجبورند برای دسترسی به دنیای

یکی از شگفت‌انگیزترین تحولات دنیای مجازی حضور پر تعداد دختران ایرانی در دنیای مجازی است. اگر به طور اتفاقی وارد اینترنت شوید و در سایت‌ها و وبلاگ‌ها جستجو نمایید بی اغراق از هر ۳ وبلاگی که روی صفحه مانیتور بالا می‌آید دو وبلاگ مربوط به دختران و زنان ایرانی است. در طول یک دهه اخیر که وبلاگ‌نویسی و حضور در فضای مجازی متداول و مرسوم شده است، شاهد آن هستیم که زنان ایرانی گوی سبقت را از بسیاری از زنان جهان ربوده‌اند و با حضور پرفرغ خود نشان داده‌اند که چقدر با ماهیت تحولات دنیای جدید عجین و مانوس هستند و علیرغم موانعی که در ساختار اجتماعی، سیاسی، فرهنگی جامعه ما وجود دارد آنها توانسته‌اند از قلمرو محدودیت‌ها فراتر روند. در واقع افزایش اطلاعات مجازی کاربران زن و وقوف و آگاهی آنها از نقش اطلاعات در نقش‌آفرینی بالاتر، آنها را به مشارکت بیشتر در دنیای مجازی واداشته است. کارشناسان مسائل اجتماعی معتقدند: نقش رسانه‌ها و اینترنت در سرعت تحولات کشورهای در حال توسعه بسیار حائز اهمیت است. امروز دخترانی که حتی در روستاهای دورافتاده ایران مثل دهکده‌های استان سیستان و بلوچستان زندگی می‌کنند، توانسته‌اند علیرغم فقر و عدم دسترسی‌های مناسب به امکانات اقتصادی، فرهنگی تا حد

آمارها نشان می‌دهد که در ایران بیش از چهار میلیون و ۸۰۰ هزار نفر از اینترنت استفاده می‌کنند و ۴۷ درصد آنان را زنان و دختران تشکیل می‌دهند

روپاهای خود را که در دنیای واقعی نمی‌توانند به آن دست یابند در دنیای مجازی به دست آورند. ضمن اینکه از امکان بروز شخصیت و هویت واقعی خود، آزادی بیان، آزادی اندیشه و مواردی از این دست برخوردار می‌شوند، اما با این حال هنوز هم در کشوری مثل ایران، دختران و زنان بسیاری هستند که امکان دستیابی و حضور در دنیای مجازی را ندارند و این می‌تواند عاملی برای عقب ماندن آنها از جامعه‌ی مدرن و احساس غریبی آنها در دهکده‌ی جهانی باشد. بنابراین دسترسی فیزیکی به فناوری و اینترنت که در شهرهایی مثل تهران شرایط مناسب‌تری دارد، در بسیاری از نقاط ایران با موانعی روبروست؛ موانعی که شاید بخشی از آن را باید در عدم توجه دولت به ایجاد شرایط و فرصت‌ها جستجو نمود.

به هر روی دختران ایرانی در دنیای رسانه و دیجیتال ادغام شده‌اند، اما بسترها و زمینه‌ها برای عبور آسان و پرشتاب آنها فراهم نیست. این فرصت‌ها در سایه کمک به رشد جامعه مدنی ایران به دست خواهد آمد. از یاد نبریم که قرن بیست و یکم، قرن زنان است به شرط آنکه زمینه‌های آن فراهم گردد. ▲

متفاوت به میزان قابل توجهی از کاربران مرد بیشتر است و در شرایطی که براساس تحقیقات جدید اکثر کاربران فعال در تمامی شبکه‌های اجتماعی شناخته شده را زنان تشکیل می‌دهند، می‌توان چنین نتیجه گرفت که با گسترش روزافزون تکنولوژی و اهمیت پدیده جهانی شدن، در صورتی که شبکه‌های اجتماعی در آینده انسان نقش کلیدی داشته باشند، زنان آینده‌ی جهان را در دست خواهند داشت زیرا تعداد آنها در

این شبکه‌ها به سرعت رو به افزایش است. این مساله شاید ریشه در توانایی و تمایل بیشتر زنان به برقراری ارتباطات اجتماعی در مقایسه با مردان داشته باشد. ضمن اینکه در دنیایی که به ویژه در کشورهای جهان سوم و در حال توسعه مثل ایران مشکلات اقتصادی و معیشتی مانع از اختصاص یافتن خانه و املاک شخصی برای جوانان می‌باشد و طبیعی است که به فراخور فرهنگ مردسالار هنوز هم امکان دستیابی به امکانات اقتصادی برای

دختران کمتر است، تسهیلات اینترنتی از جمله سایت‌ها، وبلاگ‌ها و شبکه‌هایی همچون فلیکر، توئیتر، فیس‌بوک، مای اسپیس و Tagged با اختصاص دادن صفحه‌ی شخصی که حتی امکان برگزاری مهمانی‌های مجزا را به افراد می‌دهد می‌تواند خلا احساس مالکیت مادی را تا حدی پر نماید. در عین حال عامل دیگری که می‌تواند در پیشی گرفتن زنان از مردان در بسیاری از سایت‌ها موثر باشد بهره‌مندی از امکانات و شرایط برابر است که شاید در دنیای واقعی با وجود پیشرفت‌های حاصل شده توسط زنان کارآمد و فعال همچنان سایه‌ی فرهنگ مردسالار مانع دستیابی به آن می‌شود و طبیعی است که دختران و زنان کاستی‌ها و

می‌کنند اما امروز عده‌ای از همین دختران آسیب دیده در اینترنت دست یاری دیگران را طلب می‌کنند. بنابراین شاید لازم باشد در کنار این رشد خزنده و انفجاری که با حضور دختران در دنیای مجازی در حال شکل‌گیری است به نابرابری‌ها، عدم دسترسی‌ها، فقر و کمبودها نیز توجه شود ضمن اینکه بسط اندیشه و آگاهی خانواده‌ها توسط سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای مدنی می‌تواند بسیار

موثر باشد. باید بپذیریم که دختران ایرانی امروز، ذهن، فکر و احساسشان با دنیای اطلاعات همسان و همسو شده است. آمارها نشان می‌دهد که در ایران بیش از چهار میلیون و ۸۰۰ هزار نفر از اینترنت استفاده می‌کنند و ۴۷ درصد آنان را زنان و دختران تشکیل می‌دهند. به گزارش شبکه فن‌آوری اطلاعات ایران بر اساس آمار منتشر شده از سوی کارشناسان، استفاده از چت در بین زنان و بیشترین عامل استفاده زنان از اینترنت، حضور آنان در اتاق‌های چت می‌باشد. همچنین گفته می‌شود ۶۲ درصد دختران ایرانی به طور متوسط ۱۱ ساعت در هفته چت کرده و حداقل ۳۰ درصد بیش از ۲۰ ساعت در هفته مشغول چت کردن و دوستیابی هستند، اما واقعیت این است که حضور زنان و دختران ایرانی در دنیای مجازی تنها به چت کردن محدود نمی‌شود. به طور کلی در جهان، افزایش روزافزون تعداد کاربران دختر در شبکه‌های مجازی همچون فیس‌بوک، توئیتر، یوتیوب و... حکایت از انقلابی زنانه برای احقاق حقوق فراموش شده‌ی دختران و زنان در دنیای مجازی دارد. در شرایطی که شبکه اجتماعی فیس‌بوک که اکنون به بزرگترین شبکه اجتماعی جهان تبدیل شده است ۳۰۰ میلیون نفر کاربر فعال در سطح جهان دارد و بنا به گفته‌ی مارک زاکربرگ بنیانگذار شبکه فیس‌بوک، هدف اصلی از ساخت این شبکه، اتصال دادن تمامی افراد جهان به یکدیگر می‌باشد، گرایش افراد به این امکان ارتباط به ویژه در کشورهای در حال توسعه به نحو چشمگیری رو به افزایش است. در این میان سهم زنان و دختران هر روز بیشتر از قبل می‌شود. امروزه گزارشات جدید نشان می‌دهد تعداد کاربران زن در شبکه‌های اجتماعی

در واقع افزایش اطلاعات مجازی کاربران زن و وقوف و آگاهی آنها از نقش اطلاعات در نقش آفرینی بالاتر، آنها را به مشارکت بیشتر در دنیای مجازی واداشته است

انتشارات آوین

با کتابهای خود

در زمینه مدیریت، روانشناسی و ادبیات و همچنین با جدیدترین نشر:

۱- عملی کردن دانسته‌ها

۲- موفقیت در مذاکره

۳- راهنمای مدیران

در خدمت شماست

www.avin.persanbook.net

E-mail: peikavin@yahoo.com

تلفکس:

۸۸۰۰۷۰۸۳ - ۸۸۰۱۳۶۰۰